

Vybrané úseky národního hospodářství České republiky v listopadu a prosinci 2009

LISTOPAD

Průmysl

Průmyslová produkce sezónně očištěná byla v listopadu 2009 meziměsíčně nižší o 0,3 %.

Průmyslová produkce klesla meziročně o 0,1 %.

Průmyslová produkce v listopadu 2009 meziročně klesla o 0,1 %. Po očištění od vlivu počtu pracovních dnů průmyslová produkce klesla o 2,5 %. Listopad 2009 měl ve srovnání se stejným měsícem předchozího roku o 1 pracovní den více. Po očištění od sezónních vlivů (včetně vlivu počtu pracovních dnů) byla průmyslová produkce meziměsíčně nižší o 0,3 %. K meziročnímu poklesu průmyslové produkce nejvíce přispěla výroba strojů a zařízení (příspěvek -1,8 procentního bodu, pokles odvětví o 19,8 %), výroba ostatních nekovových minerálních výrobků (příspěvek -0,9 p.b., pokles o 15,1 %) a výroba elektrických zařízení (příspěvek -0,7 p.b., pokles o 11,5 %). Průmyslová produkce rostla nejvíce v odvětvích výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů (příspěvek +3,0 p.b., růst o 21,5 %), výroba potravinářských výrobků (příspěvek +0,6 p.b., růst o 13,5 %) a výroba pryžových a plastových výrobků (příspěvek +0,5 p.b., růst o 8,2 %).

Tržby z průmyslové činnosti v běžných cenách se meziročně snížily o 3,1 %. Tržby z přímého vývozu průmyslových podniků se snížily v běžných cenách o 0,9 %. Jejich podíl na celkových tržbách průmyslových podniků činil 46,9 %.

Hodnota nových zakázek ve vybraných odvětvích meziročně vzrostla o 8,0 %, z toho zakázek ze zahraničí o 11,0 %. K meziročnímu růstu nových zakázek celkem nejvíce přispěla odvětví výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů (příspěvek +5,7 procentního bodu, růst o 20,5 %), výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení (příspěvek +2,5 p.b., růst o 238,1 %) a výroba chemických látek a chemických přípravků (příspěvek +1,4 p.b., růst o 20,3 %). Nové zakázky klesly v odvětvích výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (příspěvek -1,9 p.b., pokles o 13,8 %), výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství (příspěvek -1,4 p.b., pokles o 16,9 %) a výroba elektrických zařízení (příspěvek -0,1 p.b., pokles o 0,7 %).

Průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích s 50 a více zaměstnanci v průmyslu se v listopadu 2009 meziročně snížil o 12,5 %. **Průměrná měsíční nominální mzda** těchto zaměstnanců v listopadu 2009 meziročně vzrostla o 7,5 % a činila 27 220 Kč.

Stavebnictví

Stavební produkce sezónně očištěná byla v listopadu 2009 meziměsíčně vyšší o 2,8 %.

Stavební produkce vzrostla meziročně o 7,8 %.

Stavební produkce v listopadu 2009 meziročně vzrostla ve stálých cenách o 7,8 %, po očištění od vlivu počtu pracovních dnů vzrostla o 6,4 %. Listopad 2009 měl ve srovnání se stejným měsícem předchozího roku o 1 pracovní den více. Stavební produkce očištěná od sezónních vlivů byla v listopadu meziměsíčně vyšší o 2,8 %. Velmi příznivé klimatické podmínky umožnily stavbařům prakticky neomezeně provádět veškeré stavební práce jako v letních měsících (průměrná denní teplota byla v listopadu 2009 o 2,8°C vyšší ve srovnání s dlouhodobým normálem a o 0,9°C ve srovnání s listopadem 2008). K meziročnímu růstu stavební produkce nejvíce přispělo inženýrské stavitelství (příspěvek +5,6 p. b., růst o 16,3 %). Také produkce pozemního stavitelství po 13 měsících vzrostla (příspěvek +2,2 p.b., růst o 3,4 %).

Průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích s 50 a více zaměstnanci ve stavebnictví se v listopadu 2009 meziročně snížil o 1,1 %. **Průměrná měsíční nominální mzda** těchto zaměstnanců meziročně vzrostla o 5,6 % a činila 32 670 Kč.

Počínaje lednem 2009 jsou výsledky za průmysl a stavebnictví zpracovávány a publikovány podle nové klasifikace CZ-NACE. Vyčerpávající informace o zavedení této klasifikace včetně převodníků jsou k dispozici na

[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickyh_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickyh_cinnosti_(cz_nace)).

V této souvislosti došlo k přepočtu časových řad základních ukazatelů. Podrobnější informace a přepočtené časové řady za období 2000–2008 jsou k dispozici v části metodika, resp. časové řady pod následujícími odkazy:

Průmysl: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/prumysl_metodika

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pru_cr

Stavebnictví: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/stavebnictvi_metodika

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sta_cr

Maloobchod

Sezónně očištěné tržby klesly v listopadu v maloobchodě včetně motoristického segmentu meziměsíčně reálně o 2,9 %, což bylo nejvíce od března 2008, a meziročně o 6,1 %. Meziroční pokles tržeb bez očištění o 4,9 % byl ovlivněn zejména poklesem prodeje motorových vozidel a nepotravinářského zboží.

Po očištění o sezónní vlivy, kalendářní a pracovní dny se tržby v maloobchodě včetně motoristického segmentu v listopadu snížily meziměsíčně reálně o 2,9 %, což bylo nejvíce od března 2008, a meziročně o 6,1 % (po očištění pouze o pracovní dny dokonce o 6,7 %, protože bylo o jeden pracovní den více než ve stejném měsíci 2008). Sezónně neočištěné tržby klesly meziročně o 4,9 %, zhruba stejně jako byl průměr za předchozí tři měsíce a o 0,7 p.b. více než za posledních 12 měsíců.

Sezónně očištěné tržby za prodej a opravy motorových vozidel (CZ-NACE 45) se snížily meziměsíčně reálně o 5,2 % a meziročně o 13,1 %. Sezónně neočištěné tržby klesly meziročně o 11,0 %, téměř shodně jako v průměru za posledních 12 měsíců, v tom za prodej motorových vozidel o 10,4 % a za opravy o 14,3 %.

V maloobchodě včetně prodeje pohonných hmot (CZ-NACE 47) došlo u sezónně očištěných tržeb k meziměsíčnímu poklesu o 2,0 %, který byl nejvyšší od března 2008. Nejvíce se na něm podílel prodej pohonných hmot (- 0,9 %), textilu a smíšeného zboží s převahou potravin (shodně - 0,4 %). Meziročně se tržby snížily o 3,2 % (po očištění jen o pracovní dny o 3,6 %), sezónně neočištěné tržby o 2,3 %. Stejně jako v předchozím měsíci klesly tržby za nepotravinářské zboží (o 4,2 %), naopak za potraviny vzrostly (o 1,1 %).

Ze sledovaných sortimentů měl největší vliv na celkový pokles prodej výrobků pro domácnost ve specializovaných prodejnách (snížení tržeb o 9,3 %), prodej pohonných hmot (o 3,3 %) a oděvů a obuvi (o 7,4 %). Naopak vzrostly tržby za farmaceutické, zdravotnické a drogistické zboží (o 4,7 %) a v nesespecializovaných prodejnách s převahou potravin, kam patří i velké obchodní řetězce (o 1,8 %). Mírně se zvýšil i prodej počítačových a komunikačních zařízení (o 0,7 %) a zboží prodávaného přes internet či prostřednictvím zásilkové služby (o 0,4 %).

cenový deflátor ke stejnému období předcházejícího roku byl 97,9 %. Nejvíce klesly ceny počítačových a komunikačních zařízení (o 7,5 %), použitého zboží (o 5,9 %) a zboží v nesespecializovaných prodejnách (o 3,7 %). Naopak vzrostly ceny např. za léky a zdravotnické potřeby (o 2,6 %).

Zahraniční obchod

Podle předběžných údajů zůstal v listopadu 2009 vývoz v běžných cenách na úrovni listopadu 2008, dovoz meziročně klesl o 8,0 %. Obchodní bilance skončila přebytkem 14,5 mld. Kč, což znamená meziroční zlepšení o 15,6 mld. Kč. Příznivé saldo ovlivnil především růst aktiva v obchodě se stroji a dopravními prostředky o 5,0 mld. Kč.

Podle předběžných údajů se meziměsíčně po sezónním očištění vývoz zvýšil o 1,1 % a dovoz o 3,0 %. Trend vývoje vývozu ukazuje na růst o 0,5 %, zatímco trendová složka dovozu zůstala na úrovni října 2009.

Meziročně v běžných cenách vývoz po dvanácti měsících poklesu stagnoval, dovoz byl nižší o 8,0 %. Výsledky ovlivnila nízká srovnávací základna listopadu 2008, kdy proti listopadu 2007 klesl obrát zahraničního obchodu o 15,4 % (na 390,9 mld. Kč), z toho vývoz o 17,9 % a dovoz o 12,8 %. V listopadu 2009 se obrát zahraničního obchodu meziročně snížil o 15,7 mld. Kč (na 375,2 mld. Kč), ve srovnání s ostatními měsíci roku 2009 dosáhl ale nejvyšší hodnoty. Oslabení koruny vůči euru mělo za následek pokles zahraničního obchodu vyjádřeného v eurech (vývoz o 2,5 % a dovoz o 10,3 %), zatímco její posílení ve vztahu k dolaru znamenalo růst vývozu o 14,2 % a dovozu o 5,1 %. Letošní listopad měl o jeden pracovní den více než stejný měsíc roku 2008.

Bilance zahraničního obchodu vykázala přebytek 14,5 mld. Kč. Ve srovnání s listopadem 2008, kdy bilance skončila deficitem 1,1 mld. Kč, to znamená o 15,6 mld. Kč lepší výsledek a současně druhou největší meziroční kladnou změnu salda v historii České republiky. Ke zlepšení bilance došlo u všech zbožových tříd s výjimkou obchodu s nápoji a tabákem (pokles přebytku o 0,1 mld. Kč). Nejvýraznější změna byla patrná v obchodě se stroji a dopravními prostředky, kde vzrostlo aktivum o 5,0 mld. Kč. K dalšímu zlepšení došlo (vlivem přechodu z pasiva do aktiva) u bilance obchodu s průmyslovým spotřebním zbožím o 3,5 mld. Kč a se surovinami o 2,3 mld. Kč. Deficit se snížil v obchodě s minerálními palivy o 2,5 mld. Kč, chemickými výrobky o 0,6 mld. Kč, potravinami a živými zvířaty o 0,2 mld. Kč a kladné saldo obchodu s polotovary a materiály vzrostlo o 1,3 mld. Kč.

Stroje a dopravní prostředky zaznamenaly pokles vývozu o 2,4 % (2,5 mld. Kč) a dovozu o 9,0 % (7,5 mld. Kč). Snížil se zejména vývoz a dovoz telekomunikačních zařízení (o 3,9 mld. Kč a 5,6 mld. Kč) a výpočetní techniky (o 2,2 mld. Kč a 2,1 mld. Kč). Vývoz silničních vozidel vzrostl o 6,5 mld. Kč (dovoz klesl o 0,3 mld. Kč) a měl největší vliv na zlepšení celkového salda této zbožové třídy. Významný byl také vzestup dovozu elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 3,4 mld. Kč). Pokles dovozu minerálních paliv o 18,5 % (3,7 mld. Kč) byl důsledkem zejména nižšího dovozu ropy (hodnotově o 44,4 %, naturálně o 26,0 %). Dovoz zemního plynu hodnotově klesl o 4,8 %, naturálně se zvýšil o 93,6 %.

Se státy EU byla bilance kladná 47,1 mld. Kč (meziročně o 8,4 mld. Kč vyšší), s nečlenskými státy EU bylo saldo pasivní 32,6 mld. Kč (deficit se meziročně zlepšil o 7,2 mld. Kč). Schodek klesl v obchodě s Čínou o 3,8 mld. Kč, Ruskem o 1,8 mld. Kč a Norskem o 1,5 mld. Kč. Přebytek stoupl v obchodě s Francií o 2,0 mld. Kč, Spojeným královstvím o 1,8 mld. Kč, Španělskem o 1,7 mld. Kč, Slovenskem o 1,3 mld. Kč a Německem o 1,0 mld. Kč. Přechodem z pasiva do aktiva se zlepšila bilance obchodu s Maďarskem o 1,9 mld. Kč. Zhoršila se naopak obchodní bilance s Polskem o 2,1 mld. Kč (změna z aktiva do pasiva) a Nizozemskem (pokles přebytku o 1,2 mld. Kč).

Za **posledních dvanáct měsíců** v porovnání s předchozími dvanácti měsíci klesl vývoz o 15,1 % a dovoz o 18,3 %. Obchodní bilance skončila přebytkem 141,3 mld. Kč, který byl o 67,8 mld. Kč vyšší. Dlouhodobě saldo pozitivně ovlivnil pokles schodku v obchodě s minerálními palivy o 52,0 mld. Kč, chemickými výrobky o 12,5 mld. Kč a růst přebytku v obchodě s polotovary a materiály o 20,1 mld. Kč, surovinami o 9,9 mld. Kč, nápoji a tabákem o 0,3 mld. Kč. Negativní dopad na bilanci mělo hlavně snížení aktiva v obchodě se stroji a dopravními prostředky o 23,0 mld. Kč, průmyslovým spotřebním zbožím o 1,4 mld. Kč a zvýšení deficitu v obchodě s potravinami a živými zvířaty o 1,8 mld. Kč a živočišnými a rostlinnými oleji a tuky o 1,3 mld. Kč.

Kladné saldo se státy EU se snížilo o 4,5 mld. Kč, se státy mimo EU byl schodek menší o 72,3 mld. Kč. Přebytek vzrostl v obchodě s Německem o 50,4 mld. Kč, schodek klesl v obchodě s Ruskem o 26,3 mld. Kč, Čínou o 22,5 mld. Kč, Japonskem o 16,7 mld. Kč a Ázerbájdžánem o 11,7 mld. Kč. Aktivum se naopak snížilo v obchodě s Polskem o 18,4 mld. Kč, Rumunskem o 11,4 mld. Kč, Švédskem o 7,9 mld. Kč, Belgií o 6,4 mld. Kč a Slovenskem o 2,8 mld. Kč. Deficit se prohloubil v obchodě s Norskem o 4,0 mld. Kč.

V **lednu až listopadu** klesl vývoz o 15,4 % a dovoz o 19,2 %. Obchodní bilance vykázala přebytek 150,4 mld. Kč, který byl meziročně o 74,1 mld. Kč větší.

* * *

Podle zdrojů ČSÚ byly získány údaje u odeslání od 97,7 % a přijetí od 97,4 % firem, které měly zpravodajskou povinnost v rámci systému Intrastat. Údaje za firmy, osvobozené od zpravodajské povinnosti v souladu s novelizací vyhlášky č. 201/2005 Sb., a za firmy, které nesplnily zpravodajskou povinnost, byly dopočteny. Dopočtové metody vycházejí z údajů o realizaci obchodu firem v minulém období a údajů vykázaných v přiznáních k dani z přidané hodnoty.

Údaje za jednotlivé měsíce roku 2008 jsou definitivní podle uzávěrky 28. 8. 2009 a údaje za leden až září 2009 jsou zpřesněné podle uzávěrky k 30. 11. 2009.

Údaje za říjen 2009 jsou předběžné podle uzávěrky k 30. 11. 2009 a údaje za listopad 2009 jsou předběžné podle uzávěrky k 30. 12. 2009. Tyto údaje budou aktualizovány v březnu 2010 spolu s daty za jednotlivé měsíce roku 2009.

PROSINEC

Spotřebitelské ceny

Průměrná míra inflace v roce 2009 byla 1,0 %.

Celková hladina spotřebitelských cen vzrostla v prosinci proti listopadu o 0,2 %. Tento růst způsobilo zvýšení cen v oddíle potravin a nealkoholické nápoje. Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v prosinci o 1,0 % (z 0,5 % v listopadu). Průměrná meziroční míra inflace v roce 2009 byla 1,0 %.

Meziměsíční růst spotřebitelských cen o 0,2 % ovlivnilo zvýšení cen v oddíle potravin a nealkoholické nápoje o 1,6 %. Zvýšily se zejména ceny ovoce o 12,6 %, zeleniny vč. brambor o 4,5 %, chleba o 3,2 %, vajec o 4,3 %, mléka o 1,8 %, sýrů o 3,5 %, jogurtů o 1,5 %, másla o 5,1 %, kakaa o 1,2 %.

Opačný vliv na vývoj cenové hladiny měl pokles cen v oddíle doprava, který byl důsledkem snížení cen automobilů o 1,7 % a pohonných hmot o 0,6 %. Ceny alkoholických nápojů klesly o 0,7 %. V oddíle pošty a telekomunikace se snížily ceny mobilních telefonů o 0,8 % a telefonických a telefaxových služeb o 0,6 %.

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 0,2 %, ceny služeb se nezměnily.

Vývoj spotřebitelských cen v prosinci (domácnosti celkem)

	Stálé váhy roku 2005 v %	Cenový růst (pokles) proti předch. měsíci v %		Stálé váhy roku 2005 v %	Cenový růst (pokles) proti předch. měsíci v %
Potravin a nealkoholické nápoje	16,3	1,6	Zdraví	1,8	0,1
Alkoholické nápoje, tabák	8,2	-0,4	Doprava	11,4	-0,7
Odívání a obuv	5,2	-0,2	Pošty a telekomunikace	3,9	-0,5
Bydlení, voda, energie, paliva	24,8	0,0	Rekreace a kultura	9,9	0,2
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	5,8	0,0	Vzdělávání	0,6	0,0
			Stravování a ubytování	5,8	0,0
			Ostatní zboží a služby	6,3	-0,3

V meziročním srovnání vzrostly spotřebitelské ceny v prosinci 2009 o 1,0 % (z 0,5 % v listopadu). Tuto změnu ovlivnil zejména vývoj cen v dopravě, kde růst cen pohonných hmot zrychlil na 15,7 % (ze 4,2 % v listopadu) v důsledku výrazného poklesu cen pohonných hmot v prosinci 2008.

Na růst cenové hladiny i nadále výrazně působily ceny v oddíle bydlení, kde vzrostly ceny elektřiny o 11,4 %, tepla a teplé vody o 3,9 %, vodného o 9,2 % a stočného o 9,0 %. Čisté nájemné vzrostlo o 19,4 %, v tom v bytech s regulovaným nájemným o 27,6 % a v bytech s tržním nájemným o 4,6 %. Naopak ceny zemního plynu byly nižší o 11,6 %. Zmírňování meziročního růstu cen pokračovalo v oddíle alkoholické nápoje a tabák v důsledku zpomalení růstu cen tabákových výrobků na 3,1 % (ze 3,6 % v listopadu). Ceny stravovacích služeb vzrostly o 1,5 % a ubytovacích služeb o 2,0 %. V oddíle ostatní zboží a služby se zvýšily ceny sociální péče o 4,7 % a pojištění o 4,3 %.

Na snižování cenové hladiny působily ceny v oddíle potravin a nealkoholické nápoje, které byly po celý rok 2009 nižší než v roce 2008, avšak jejich pokles se na konci roku 2009 zmírnil. Ceny chleba klesly o 15,5 %, běžného pečiva o 32,5 %, mouky o 24,2 %, mléka o 10,5 %, jedlých olejů o 13,3 %. V odívání se snížily ceny oděvů o 3,6 % a obuvi o 0,5 %. V oddíle rekreace a kultura pokračoval pokles cen audiovizuálních a fotografických zařízení a zařízení pro zpracování dat (o 8,5 %). Ceny mobilních telefonů klesly o 12,4 % a ceny telefonických a telefaxových služeb o 3,8 % vlivem slev mobilních operátorů.

Ceny zboží úhrnem klesly o 0,2 %, ceny služeb byly vyšší o 2,6 %. Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení hypotetického nájemného byl meziročně 100,9 %.

Průměrná míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen v roce 2009 proti průměru roku 2008 byla 1,0 %, což je hodnota výrazně nižší než loni, kdy byla 6,3 %. Byla to druhá nejnižší průměrná roční míra inflace od roku 1989 (nižší míra inflace byla pouze v roce 2003 ve výši

0,1 %). Tento vývoj ovlivnila řada faktorů, mezi které patřil pokles cen potravin a nealkoholických nápojů o 3,9 %, pohonných hmot o 11,8 %, automobilů o 9,2 %. Tržní ceny klesly celkem o 0,7 %, regulované ceny vzrostly o 8,1 %.

* * *

Od ledna 2010 budou indexy spotřebitelských cen počítány na aktualizovaných vahách. Váhy vycházejí z výdajů domácností roku 2008. Vypočtené indexy budou na všech úrovních spotřebního koše řetězeny k základu rok 2005 = 100. Tím bude zajištěno pokračování dosavadní časové řady indexů rok 2005 = 100, ze které budou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období minulého roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12-ti předcházejících měsíců).

Výrobní ceny

Meziměsíčně klesly ceny zemědělských výrobců o 1,2 %, průmyslových výrobců o 0,1 % a stavebních prací o 0,2 %. Ceny tržních služeb klesly o 0,7 %.

Meziročně byly nižší ceny zemědělských výrobců o 12,7 % a průmyslových výrobců o 0,8 %. Ceny stavebních prací byly vyšší o 0,3 % a tržních služeb o 0,8 %.

V průměru za celý rok 2009 v porovnání s rokem 2008 byly nižší ceny zemědělských výrobců o 24,8 % a ceny průmyslových výrobců o 3,1 %. Ceny stavebních prací se zvýšily o 1,2 % a tržních služeb o 1,5 %.

Meziměsíční srovnání:

Ceny **zemědělských výrobců** vzrostly v úhrnu o 1,2 %. Ceny v rostlinné výrobě se zvýšily o 1,8 %, v důsledku výrazně vyšších cen ovoce o 44,8 % a olejnin o 3,1 %. Ceny zeleniny se snížily o 2,2 % a brambor o 6,2 %. Ceny v živočišné výrobě vzrostly o 0,8 %. Zvýšily se ceny mléka o 4,1 % a vajec o 1,8 %. Naopak klesly ceny prasat o 3,0 %.

Ceny **průmyslových výrobců** se zvýšily o 0,1 % (v listopadu o 0,4 %). Stouply zejména ceny chemických látek a výrobků o 1,8 %, dopravních prostředků o 0,7 % a koksárenských a rafinovaných ropných produktů o 0,5 %. Ceny v odvětví potravinářských výrobků vzrostly o 0,1 %. Klesly pouze ceny nerostných surovin o 0,2 % a základních farmaceutických výrobků o 0,1 %.

Ceny **stavebních prací** a ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví vzrostly shodně o 0,2 %.

Ceny **tržních služeb v podnikatelské sféře** se snížily o 0,7 %. Klesly ceny za reklamní služby a průzkum trhu o 5,3 % a za architektonické a inženýrské služby o 0,4 %.

Meziroční srovnání:

Ceny **zemědělských výrobců** byly nižší o 12,7 % (v listopadu o 16,0 %). Ceny v rostlinné výrobě klesly o 17,7 % zejména v důsledku nižších cen olejnin o 23,7 % a obilovin o 19,4 %. Dále byly nižší ceny zeleniny o 8,6 % a brambor o 9,9 %. Ceny ovoce byly po patnácti měsících poklesu vyšší o 7,0 %. V živočišné výrobě byly ceny nižší o 7,2 %. Klesly ceny mléka o 10,6 %, prasat o 10,8 % a drůbeže o 2,9 %. Ceny vajec byly vyšší o 9,0 %.

Ceny **průmyslových výrobců** klesly o 0,8 % (v listopadu o 2,4 %). Největší vliv na pokles celkového indexu mělo snížení cen obecných kovů a kovodělných výrobků o 14,7 % (v listopadu o 16,5 %) a potravinářských výrobků o 4,3 % (v listopadu o 4,8 %). Vzrostly především ceny koksárenských a rafinovaných ropných produktů o 22,5 % (po 13 měsících poklesu), elektřiny, plynu a páry o 10,1 % (v listopadu o 10,5 %) a vody, její úpravy a rozvodu o 6,9 % (stejně jako v listopadu).

Při hodnocení podle hlavních průmyslových skupin meziročně nejvíce klesly ceny meziproductů o 6,5 %, nejvíce stouply ceny energie o 10,6 %.

Ceny **stavebních prací** byly vyšší o 0,3 % (v listopadu o 0,2 %). Ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví byly nižší o 3,6 % (v listopadu o 4,7 %).

Ceny **tržních služeb v podnikatelské sféře** byly v úhrnu vyšší o 0,8 % (v listopadu o 0,9 %). Vzrostly především ceny za reklamní služby a průzkum trhu o 9,4 %, za služby v oblasti zaměstnání o 6,0 % a za programování a poradenství o 5,7 %. Na druhé straně klesly ceny za telekomunikační služby o 2,7 % a ceny nákladní dopravy o 6,1 %.

Vývoj v roce 2009

Ceny **zemědělských výrobců** v průměru za celý rok 2009 v porovnání s rokem 2008 byly nižší o 24,8 %. Ceny rostlinných výrobků klesly o 32,2 % a živočišných o 15,2 %.

Ceny **průmyslových výrobců** se v průměru za celý rok 2009 snížily o 3,1 %, což je nejvyšší meziroční pokles cen od začátku sledování v roce 1991. Na pokles cenové hladiny měl vliv především pokles cen koksárenských a rafinovaných ropných produktů o 29,1 %, obecných kovů a kovárenských výrobků o 10,8 % a potravinářských výrobků o 4,5 %. Vzrostly především ceny elektřiny, plynu a páry o 10,9 % a vody, její úpravy a rozvodu o 6,9 %.

Ceny **stavebních prací** byly vyšší o 1,2 %, což je nejnižší meziroční nárůst za dobu sledování od roku 1995. Ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví klesly o 4,1 %.

V roce 2009 byly ceny **tržních služeb** vyšší o 1,5 %. Zvýšily se především ceny za reklamní služby a průzkum trhu o 8,2 % a v oblasti programování a poradenství o 6,5 %. Dále byly vyšší ceny za administrativní a jiné podpůrné služby o 5,6 % a za finanční služby o 3,0 %. Cenový pokles vykázaly telekomunikační služby o 2,7 % a nákladní doprava o 5,0 %.

Nezaměstnanost

Míra registrované nezaměstnanosti dosáhla v prosinci 2009 9,2 %.

K 31. prosinci 2009 bylo **bez práce 539 136 lidí**. To je o 30 227 osob více než ke konci loňského listopadu, meziročně nezaměstnaných přibýlo 186 886. Vyplyvá to z údajů **úřadů práce**. **Míra registrované nezaměstnanosti** dosáhla **9,2 %**. Byla tak o 0,6 p.b. vyšší než v listopadu 2009, meziročně vzrostla o 3,2 p.b. Nárůst počtu uchazečů o zaměstnání na přelomu roku je **obvyklý jev**. Způsobují ho **sezónní faktory**, jako je ukončování prací v zemědělství a ve stavebnictví, **ukončování veřejně prospěšných prací** a především ukončování **pracovních poměrů na dobu určitou**, obvykle do konce roku.

U mužů míra nezaměstnanosti ke konci prosince vzrostla o 0,8 p.b. na 8,4 %, u žen pak o 0,3 p.b. na 10,3 %. V absolutních číslech **bez práce bylo 258 112 žen** (47,9 % z celkového počtu nezaměstnaných) a **67 738 osob se zdravotním postižením** (12,6 %).

Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla k 31. prosinci 2009 v okresech Jeseník (16,9 %), Most (16,4 %), Hodonín (15,9 %), Bruntál a Znojmo (oba 15,4 %).

Nejnižší míra nezaměstnanosti byla k 31. prosinci 2009 v okresech Praha-východ (3,4 %), Praha (3,7 %), Praha-západ (3,9 %) a Mladá Boleslav (4,7 %).

Podporu v nezaměstnanosti poskytovaly v prosinci 2009 úřady práce **189 497 uchazečům o zaměstnání**, tedy **35,1 % osob** vedených v evidenci. V listopadu 2009 podporu v nezaměstnanosti dostávalo 35,3 % uchazečů o zaměstnání, v prosinci 2008 to bylo 39,3 %.

K 31. prosinci 2009 **úřady práce evidovaly celkem 30 927 volných pracovních míst**. **Na jedno volné pracovní místo nyní připadá v průměru 17,4 uchazeče**, z toho nejvíce v okresech Prostějov (87,9), Jihlava (75,6), Teplice (74), Děčín (71,9) a Znojmo (65,4).

K 31. prosinci 2009 **úřady práce evidovaly celkem 1 771 volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením**.

* * *

*Na pomoc lidem bez práce vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR v prosinci historicky první **Příručku nezaměstnaného v roce 2010**. Dostupná je zdarma v celé České republice. Více informací na:*

http://www.mpsv.cz/files/clanky/8033/tz_311209a.pdf

A zaměstnavatelům, kteří nemají pro zaměstnance práci na celý pracovní týden, efektivně pomáhá projekt financovaný z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF) s názvem **Vzdělávejte se!**

Více informací na:

<http://www.mpsv.cz/files/clanky/7899/231109a.pdf>

Státní rozpočet

Státní rozpočet na rok 2009 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR zákonem č. 475/2008 Sb., ze dne 10. prosince 2008, který stanovil příjmy ve výši 1 114,0 mld. Kč, výdaje ve výši 1 152,1 mld. Kč a schodek ve výši 38,1 mld. Kč.

V rozpočtu po změnách k 30. 9. 2009 došlo ke zvýšení celkových příjmů na 1 128,7 mld. Kč, celkových výdajů na 1 167,3 mld. Kč a rozpočtového salda na 38,6 mld. Kč. Zvýšení rozpočtu výdajů a tím i schodku o 0,5 mld. Kč se týkalo financování povodní (na základě zákonného zmocnění ministra financí). Další navyšování rozpočtu příjmů a výdajů bylo souvztažné (o 14,7 mld. Kč) a vycházelo z usnesení vlády č. 122/2009 a č. 1626/2008 a dále ze zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Po změnách státního rozpočtu k 31. 12. 2009 činily celkové příjmy 1 131,8 mld. Kč, celkové výdaje 1 184,6 mld. Kč a schodek vykázal 52,8 mld. Kč.

Podle posledních údajů na účtech Ministerstva financí ČR vedených v ČNB dosáhly **ke konci roku 2009 celkové příjmy státního rozpočtu výše 974,6 mld. Kč, výdaje byly čerpány v objemu 1 167,0 mld. Kč a schodek hospodaření dosáhl 192,4 mld. Kč**, což je proti roku 2008 výsledek horší o 172,4 mld. Kč.

Celkové příjmy dosáhly ke konci roku 2009 výše 974,6 mld. Kč, tj. 86,1 % rozpočtu po změnách k 31.12.2009 (nenaplnění rozpočtu o 157,2 mld. Kč), při meziročním poklesu o 89,3 mld. Kč, tj. o 8,4 % (v roce 2008 to byl růst o 3,7 %). Z celkové částky připadlo na **daňové příjmy** 485,1 mld. Kč (49,8 % celkových příjmů, v roce 2008 to bylo 51,2 %), na **příjmy z pojistného na sociální zabezpečení** 347,9 mld. Kč (35,7 % celkových příjmů, v roce 2008 to bylo 36,2 %) a na **nedaňové a ostatní příjmy** 141,6 mld. Kč (14,5 % celkových příjmů, v roce 2008 to bylo 12,6 %).

Celkové výdaje státního rozpočtu byly za rok 2009 čerpány ve výši 1167,0 mld. Kč, což představuje 98,5 % rozpočtu po změnách k 31.12.2009 (nedočerpání o 17,6 mld. Kč) a meziroční růst o 83,1 mld. Kč, tj. o 7,7 % (v roce 2008 meziročně klesly o 0,8 %). **Běžné výdaje státního rozpočtu** byly čerpány ve výši 1032,8 mld. Kč, tj. na 99,8 % rozpočtu po změnách. Proti stejnému období roku 2008 vzrostly o 56,9 mld. Kč, tj. o 5,8 %. V roce 2008 byly čerpány meziročně o 0,2 % více.

Celkové saldo hospodaření za rok 2009 dosáhlo 192,4 mld. Kč a je to proti roku 2008 výsledek horší o 172,4 mld. Kč. Proti schodku danému rozpočtem po změnách (k 31.12.2009) je současný stav horší o 139,6 mld. Kč. Vykázaný schodek je nejhorším výsledkem hospodaření státního rozpočtu od roku 1993. Na hospodaření státního rozpočtu v roce 2009 se **negativně projevila především ekonomická krize** a některé **legislativní úpravy umožňující různé úlevy především v oblasti daní a pojistného na sociální zabezpečení. Inkaso daňových příjmů včetně pojistného bylo o 159,2 mld. Kč nižší než předpokládal schválený rozpočet.**

Hospodaření rozpočtu v samotném prosinci skončilo schodkem 23,0 mld. Kč (v prosinci 2008 to byl schodek 13,5 mld. Kč), když příjmy činily 101,2 mld. Kč (v prosinci 2008 to bylo 117,0 mld. Kč) a výdaje byly čerpány ve výši 124,2 mld. Kč (v prosinci 2008 to bylo 130,5 mld. Kč).

Konjunkturální průzkum

Důvěra v domácí ekonomiku se v prosinci opět zvýšila. Souhrnný indikátor důvěry (indikátor ekonomického sentimentu) se meziměsíčně zlepšil o 2,1 bodu, a to vlivem zvýšení důvěry spotřebitelů i podnikatelů. Mezi podnikateli důvěra meziměsíčně vzrostla v průmyslu, stavebnictví i ve vybraných službách. Ve srovnání s nízkou hodnotou v prosinci 2008 je souhrnný indikátor důvěry o 6 bodů vyšší.

Indikátor důvěry podnikatelů se v prosinci oproti listopadu zvýšil o 2,3 bodu. Mezi podnikateli se důvěra zvýšila v průmyslu, ve stavebnictví i ve službách, naopak v obchodě se meziměsíčně snížila. Důvěra podnikatelů je v meziročním srovnání o 3,9 bodu vyšší.

V **průmyslu** se v prosinci hodnocení současné celkové ekonomické situace oproti listopadu zlepšilo. Hodnocení celkové i zahraniční poptávky se zlepšilo také. Zásoby se podle mínění respondentů snížily. Pro příští tři měsíce se oproti listopadu mírně zlepšila očekávání respondentů ohledně vývoje výrobní činnosti i zaměstnanosti. Očekávání vývoje celkové ekonomické situace pro období příštích tří i šesti měsíců jsou vyšší než v listopadu. Celkově se důvěra v průmyslu v prosinci meziměsíčně zvýšila o 4 body a oproti nízkým hodnotám v minulém roce je o 17 bodů vyšší.

Ve **stavebních podnicích** se hodnocení současné ekonomické situace v prosinci oproti minulému měsíci zvýšilo. Hodnocení celkové poptávky se nezměnilo. Pro příští tři měsíce respondenti předpokládají ve srovnání s listopadem mírné zlepšení vývoje stavební činnosti i

zaměstnanosti. Respondenti odhadují zajištění práce zakázkami na 8,6 měsíce. Očekávání vývoje ekonomické situace pro období příštích tří měsíců jsou vyšší než v listopadu, pro období příštích šesti měsíců jsou stejná. Celkově se důvěra ve stavebnictví meziměsíčně zvýšila o 2,5 bodu a je o 24,5 bodu nižší než před rokem.

V **odvětví obchodu** se v prosinci ve srovnání s listopadem zhoršilo hodnocení současné ekonomické situace. Zásoby se podle mínění respondentů v prosinci nezměnily. Očekávání vývoje ekonomické situace pro období příštích tří i šesti měsíců jsou nižší než v listopadu. Po listopadovém zlepšení se důvěra v obchodě vrátila na říjnovou úroveň (v prosinci oproti listopadu klesla o 3,7 bodu) a v meziročním srovnání je o 13 bodů nižší než v prosinci 2008.

Ve **vybraných odvětvích služeb** se podle respondentů v prosinci ve srovnání s listopadem zlepšilo hodnocení současné ekonomické situace. Hodnocení poptávky se snížilo, její očekávání pro příští tři měsíce mírně vzrostlo. Očekávání celkové ekonomické situace pro období příštích tří i šesti měsíců jsou vyšší než v listopadu. Celkově se důvěra ve vybraných odvětvích služeb oproti minulému měsíci zvýšila o 1 bod a je o 6 bodů nižší než před rokem.

Indikátor spotřebitelské důvěry se oproti minulému měsíci zvýšil o 1,2 bodu, ve srovnání s nízkými hodnotami roku 2008 je o 14,2 bodu vyšší. Ze šetření mezi spotřebiteli v prosinci vyplynulo, že pro příštích dvanáct měsíců očekávají mírné zlepšení celkové ekonomické situace a zhoršení své finanční situace. Podíl respondentů, kteří očekávají zvýšení nezaměstnanosti, se v prosinci oproti minulému měsíci snížil. Podíl respondentů, kteří mají v úmyslu spořit, se zvýšil.

* * *

*Od ledna 2009 je **saldo indikátoru spotřebitelské důvěry sezónně očišťováno**. Časové řady spotřebitelského a souhrnného indikátoru důvěry jsou zpětně přepočítány a údaje jsou srovnatelné.*

*Od ledna 2006 je **souhrnný indikátor důvěry** (indikátor ekonomického sentimentu) prezentován v souladu s metodikou EU jako vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě, ve vybraných odvětvích služeb a indikátoru spotřebitelské důvěry. **Souhrnný podnikatelský indikátor důvěry** je vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě a ve vybraných službách.*

*Od ledna 2006 je **vzhledem k zahrnutí indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb používán nový váhový systém**: indikátoru důvěry v průmyslu je přiřazena váha 40 %, ve stavebnictví a obchodě po 5 %, ve službách 30 % a spotřebitelskému indikátoru důvěry je přiřazena 20% váha. Indikátory jsou zobrazovány jako bazické indexy, bázi tvoří průměr roku 2005.*

Časové řady souhrnného a podnikatelského indikátoru jsou přepočítány novým váhovým systémem, a to zpětně až do května 2002 (počátek konjunkturálního šetření ve vybraných odvětvích služeb). Celé časové řady bazických indexů jsou pak přepočteny na průměr roku 2005; údaje jsou srovnatelné.